

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ лісового і садово-
паркового господарства
проф. Роман ВАСИЛИШИН
17.05.2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри ландшафтної
архітектури та фітодизайну
Протокол №14 від 17.05.2024 р.
Завідувач кафедри
Олена КОЛЕСНІЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
Олеся ПІХАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: доц., к.с.-г.н., доц. Багацька О.М.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни _____ «Озеленення населених місць» _____

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»	
Освітня програма	«Садово-паркове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	3
Семестр	4	6
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	45 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	45 год.	106 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	5 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є професійна підготовка фахівців садово-паркового господарства з питань створення і використання зелених насаджень у населених пунктах. Озеленення населених місць є складовою частиною загального комплексу заходів із планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Завдання дисципліни: оволодіння теоретичними положеннями і здобуття практичних навичок створення на засадах ландшафтної архітектури садово-паркових об'єктів (садів, скверів, бульварів, парків і т.д.) та окремих елементів озеленення – масивів, гаїв, груп, алей, солітерів, боскетів, зелених стін і бордюрів тощо.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування,

створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК): ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): СК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо). СК 3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства. СК 10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень. СК 12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проєктні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища. СК 15. Здатність здійснювати фітооптимізацію антропогенно змінених ландшафтів, різного функціонального призначення з врахуванням особливостей умов урболандшафтів.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства. ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника. ПРН 18. Демонструвати знання щодо сучасних та інноваційних методів проектування об'єктів різного функціонального призначення, будівництва, експлуатації та підвищення їх біологічної стійкості, екологічних принципів використання природних ресурсів в умовах урбанізованого середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Система зелених насаджень населеного пункту												
Тема 1. Вступ. Роль зелених насаджень в системі населеного	6	9	2	3			5	10			10	

пункту													
Тема 2. Система озеленення в містах	7-11	19	8	8			5	20	2				18
Тема 3. Тематика, нормативи проектування і проектні матеріали	12-13	13	4	4			5	10					10
Тема 4. Проектування міських скверів	14-15	15	4	6			5	22		2			20
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		56	18	21			20	62	2	2			58
Змістовий модуль 2. Основи проектування садово-паркових об'єктів													
Тема 5. Типи посадок дерев і кущів	16-17	15	4	6			5	10	1				9
Тема 6. Вертикальне озеленення в населених пунктах	18	9	2	4			5	10	1				9
Тема 7. Квіткове оформлення населених пунктів. Газони: класифікація та значення для озеленення населених місць	19	12	2	6			5	14	2	2			10
Тема 8. Озеленення міських вулиць	20	12	2	4			5	12		2			10
Тема 9. Особливості проведення посадкових робіт в населених пунктах	21	10	2	4			5	12	2				10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		60	12	24			25	58	6	4			48
Усього годин		120	30	45			45	120	8	6			106

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення умовних позначень та правил оформлення опорного плану, генплану, дендроплану.	3
2	Вивчення нормативних документів, пов'язаних з проектуванням та створенням садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення.	4
3	Аналіз системи озеленення малого міста.	8
4	Проект створення міського скверу. Виконання опорного та генплану міського скверу в масштабі 1:500. Відповідне оформлення графічного матеріалу. Написання пояснювальної записки до проекту та проведення відповідних розрахунків	6
5	Проектування квіткового оформлення в місті	6
6	Розробка різних типів посадок дерев і кущів. Оформлення	6

	плану та поперечного розрізу лінійних посадок. Побудова перспективи та оформлення роботи.	
7	Розробка проекту вертикального озеленення міського об'єкту.	4
8	Ознайомлення з прийомами озеленення вулиць, будинків, адміністративних споруд, скверів, садів та парків. Виконання ландшафтного аналізу стану зелених насаджень на конкретній території.	4
9	Розробка системи агротехнічних заходів створення і огляду за СПО.	4
Разом		45

4. Темі самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз системи озеленення міста	35
2.	Вивчення прийомів озеленення вулиць	40
Разом		75

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт;
- виконання і захист самостійних робіт.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, співбесіда);
- практичний метод (практичні роботи);
- наочний метод (демонстрації);
- робота з навчальною літературою (тезування, анотування);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота.

7. Методи оцінювання.

В межах кожного модулю проводяться опитування у вигляді тестових завдань, які визначають рівень засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу із вищезазначених тем. Результати власних досліджень і обробки літератури здобувачі вищої освіти презентують під час захисту практичних робіт.

По закінченню курсу здобувачі вищої освіти складають іспитовий тест, який засвідчує рівень індивідуальної їх підготовки із курсу «Паркознавство».

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про

екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=151>.
2. Конспект лекцій та їх презентації.
3. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Озеленення населених місць» / А. І. Кушнір, О. А. Суханова, О. М. Багацька. Київ : Видачничий центр НУБіП України, 2009. 86 с.
4. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручн. / В. П. Кучерявий, В. С. Кучерявий. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 666 с

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Багацька О. М. Рекомендації щодо використання культивованих дерев'янистих ліан у вертикальному озелененні м. Києва / О. М. Багацька. Київ : Видачничий центр НУБіП України, 2008. 50 с.
2. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноносова. Харків : ХНАМГ, 2013 191 с.
3. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноносова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 191 с.
4. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. Київ : Наук. світ, 2001. 299 с.
5. Благоустрій міст та населених пунктів : інформаційно-аналітичний збірник. упоряд. С. В. Коваленко. Київ : Мін-во будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, 2006. 80 с.
6. Вертикальное озеленение зданий и сооружений / УкрНИИинжпроект. Киев : Будивельник, 1980. 128 с.
7. ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/6.1.-DBN-A.2.2-32014.-Sklad-ta-zmist-proektnoyi-dokumen.pdf>.

8. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/B2212-IB.pdf>.
9. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/19.1.-DBN-B.1.1-152012.-Sklad-ta-zmist-generalnogo-pla.pdf>.
10. Краткий справочник архитектора : Ландшафтная архитектура / Под ред. И. Д. Родичкина. Киев : Будивельник, 1990. 336 с.
11. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручн. / В. П. Кучерявий, В. С. Кучерявий. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 666 с
12. Кучерявий В.П. Деревя, чагарники, ліани в ландшафтній архітектурі : навч. посібник / [В.П. Кучерявий, Р.Б. Дудин та ін.]. Львів : Кварт, 2004. 138 с.
13. Кушнір А. І. Методичні вказівки до вивчення дисципліни „Озеленення населених місць” студентами за напрямом 1304 – „Лісове та садово-паркове господарство” / А. І. Кушнір, О. А. Кушнір. Київ : Вид. НАУ, 2004. 47 с.
14. Ландшафтна архітектура : довідник термінів / В. П. Кучерявий, Р. Б. Дудин, Т. М. Левусь. Львів : Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.
15. Лаптев А. А. Справочник работника зеленого строительства / А. А. Лаптев, Б. А. Глазачев, А. С. Маяк. Киев : Будивельник, 1984. 152 с.
16. Остапенко Б. Ф. Озеленение сельских населенных мест: Учеб. пособие / Б. Ф. Остапенко, А. Д. Жирнов. Харьков: Харьковский СХИ им. В. В. Докучаева, 1973. 212 с.
17. Планування і благоустрій міст. [Електронний ресурс]. – [http://eprints.kname.edu.ua/21795/1/%D0%A1%D0%AE_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%D0%B2%D0%B0%D1%80_%D0%BF%D0%BB2010_%D0%BF%D0%BE%D0%B7.5%D0%9D_%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5_\(%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0\).pdf](http://eprints.kname.edu.ua/21795/1/%D0%A1%D0%AE_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%D0%B2%D0%B0%D1%80_%D0%BF%D0%BB2010_%D0%BF%D0%BE%D0%B7.5%D0%9D_%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5_(%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0).pdf).
18. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України. Київ, 2006. 41 с.
19. Проектування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. Ч. 2. 544 с.
20. Романча Л. В. Озеленення села / Л. В. Романча. Київ : Урожай, 1989. 84 с.
21. Рубцов Л. И. Деревья и кустарники в ландшафтной архитектуре. Справочник / Л. И. Рубцов. Киев : Наукова думка, 1977. 272 с.
22. Рубцов Л. И. Справочник по зеленому строительству / Л. И. Рубцов, А. А. Лаптев. Киев : Будивельник, 1971. 312 с.
23. Тихонов В. І. Озеленення міст і селищ / В. І. Тихонов, В. Ф. Петренко, В. А. Садова. Київ : Будівельник, 1990. 208 с.
24. Фомін І. О. Основи теорії містобудування : підручник / І. О. Фомін; Ін-т змісту і методів навчання, Київ. держ. техн. ун-т буд-ва і архіт. Київ : Наукова думка, 1997. 191 с.